

Звіт про результати наукової діяльності навчально-наукового центру українознавства за 2025 рік

Керівником навчально-наукового центру українознавства на громадських засадах є Грещук Валентина Василівна. **До складу підрозділу** входять: фахівчиня Кос Анастасія та оператор комп'ютерного набору Васишин Ангеліна.

У звітному році навчально-науковий центр українознавства працював у **різних напрямках**, поєднував науково-дослідну, навчально-методичну та культурно-просвітницьку діяльність. Одним із пріоритетних напрямів роботи стала реалізація наукових проєктів, присвячених дослідженню мовної спадщини Василя Стефаника, оскільки в 2026 році буде 90 річниця з дня смерті В. Стефаника.

У 2025 році важливою подією стало видання монографії **«Епітети, порівняння та фрази у новелах Василя Стефаника»** авторами, якої є Василь Грещук та Валентина Грещук, у цій праці ґрунтовно проаналізовано образно-виражальні засоби мови письменника. Упродовж звітнього року працівники **підготували до друку** ще одну монографію **«Мовний світ Василя Стефаника»** за авторством Василя та Валентини Грещуків, яка є логічним продовженням попередньої праці. У цьому році також подано **до друку** статтю «Повтор і полісиндетон у новелах Василя Стефаника» автором, якої є Валентина Василівна.

Науково-творчу діяльність центру органічно доповнює поетична творчість його директорки. У звітному році вийшла друком збірка поезій **«Я тобою дихаю й живу»** Валентини Василівни, присвяченої чоловікові, професорові Василеві Грещуку, у якій порушуються теми мови, національної ідентичності, духовних цінностей та сучасних викликів українського суспільства.

У складний для колективу період, пов'язаний із відходом з життя професора Василя Грещука, багаторічного директора Інституту українознавства, навчально-науковий центр українознавства оперативно здійснив важливу меморіальну роботу. У дуже короткий термін, буквально за 40 днів після відходу професора у засвіти, було підготовлено та видано книгу **«Професор Василь Грещук: у любові до слова. (Спогади, поезії, бібліографічний покажчик)»** упорядником, якої є директорка центру українознавства, дружина професора Валентини Василівни Грещук. Книга створена з метою збереження пам'яті про наукову, педагогічну та життєву спадщину Василя Васильовича.

Навчально-науковий центр українознавства активно долучається до **організації культурно-просвітницьких заходів**. Особливою знаковою подією стала зустріч у читальній залі імені Богдана Гаврилишина **Наукової бібліотеки Карпатського національного університету імені Василя Стефаника**, яка була присвячена вшануванню пам'яті професора Василя Грещука та відбулася 2 червня, у день його

народження. Також проведено творчий захід у читальному залі Івано-Франківської міської централізованої бібліотечної системи, що мала популяризаційний характер і була спрямована на поширення українознавчих ідей серед широкої аудиторії.

У межах цієї діяльності було проведено творчі зустрічі у рідному краю Василя Васильовича: Тисменицькій центральній міській бібліотеці, у Старокривотульському ліцеї та у Будинку культури села Старі Кривотули. Усі ці зустрічі мали просвітницький характер і поєднували презентацію творчого доробку з розповідями про життя і наукову спадщину професора Василя Грещука.

Упродовж звітнього року директорка навчально-наукового центру українознавства Валентина Грещук брала участь у Міжнародних конференціях, зокрема:

- у Міжнародній науковій конференції «Нові горизонти сучасної лінгвістики» до 80-річчя з дня народження доктора філологічних наук, професора Михайла Полюжина.
- та у XV Міжнародній науковій конференції «Семантика мови і тексту» in memoriam академіка Віталія Кононенка.

Упродовж 2025 року директорка нашого центру підготувала та опублікувала низку наукових статей. Працівники центру також долучилися до цієї роботи, зокрема фахівчиня центру Кос Анастасія в *Академічних візіях* опублікувала статтю «Особливості вивчення творчості Наталени Королевої під час гурткової роботи в середніх закладах освіти» у співавторстві з своїм науковим керівником Мафтин Н.В.

Звітний рік відзначився також тісною співпрацею з редакцією газети «Освітнянське слово». На сторінках газети №3-4 опубліковані поезії про мову «Я ще з дитинства словом дорожу!», «А ми найкращі в світі українці», «Мову свою бережи!» директорки навчально-наукового центру українознавства Грещук Валентини Василівни. У випуску №18-19 газети «Освітнянське слово» оприлюднена стаття «День української писемності та мови (про відомого мовознавця, професора Василя Грещука)» у співавторстві директорки центру українознавства Грещук Валентини Василівни та працівниць центру українознавства Кос Анастасії та Василюшин Ангеліни.

У 2025 році робота співробітників навчально-наукового центру українознавства була зосереджена ще й на розробці **Методичних рекомендацій до проведення уроків з української мови у закладах загальної середньої освіти**. Цього року було опубліковано ще одну серію Методичних рекомендацій до проведення уроків з української мови у закладах загальної середньої освіти «Фонетика. Орфографія. Орфоепія» для студентів Факультету філології. А також підготовлено до друку продовження серії Методичних рекомендацій (Лексика. Фразеологія).

Оскільки у нас добре налагоджені зв'язки із Навчально-науковим інститутом української філології та журналістики Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, то у цьому році вийшла друком лекція Валентини

Грещук «Патріотичне виховання здобувачів загальної середньої та вищої освіти засобами поетичного тексту».

Цього року Валентина Василівна була запрошена на **радіо “Дзвони”** і взяла участь у **програмі “Криниця слова”**. Розмова була присвячена актуальним подіям сьогодення: Україні та українознавству, майбутній Перемозі над ворогом, звитязі наших воїнів-захисників, мовному питанню, нашим традиціям та історії.

Активну участь директорка бере ще й у навчально-виховному процесі закладів загальної середньої освіти, оскільки є **керівником виробничої навчально-виховної педагогічної практики**. Цьогоріч вона була **членом журі III етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з укр. мови і літ., член журі II етапу Всеукр. учнівської олімпіади з укр. мови та літ. та член журі XXVI конкурсу з української мови імені Петра Яцика**.

З метою **популяризації наукових напрацювань** навчально-наукового центру українознавства Карпатського національного університету імені Василя Стефаника директорка центру Валентина Василівна подарувала магістрам філологам книги **«Студії з українського мовознавства»**.

Під керівництвом директорки центру активно ведеться і **науково-дослідна робота студентів**. У звітному році були успішно захищені 3 магістерські роботи, та 5 бакалаврських робіт.

Варто також зазначити, що працівники та директорка навчально-наукового центру українознавства займаються **самоосвітою**, регулярно проходять курси на онлайн-платформах (Prometeus, Edera, Coursera, Udemy та інших) і підвищують свою професійну кваліфікацію. А саме цього року Валентина Грещук взяла участь у діалектологічній зустрічі: лекції **“Сучасна парадигма дослідження українського діалектного простору”**. (Київ, 18 червня 2025 р.)

Всю нашу роботу ми активно відображаємо на сайті нашого центру (<https://nniu.pnu.edu.ua/>) та на персональних сторінках у соцмережах.

Дякую за увагу!